

**HRVATSKO
ŠUMARSKO DRUŠTVO
CROATIAN FORESTRY SOCIETY**

ZAGREB, Trg Mažuranića 11
Telefon: 01 4828359; Fax 01 4828477
E-mail: hsd@sumari.hr
IBAN: HR36 23600001101232768
OIB: 11405440075

KAKO HRVATSKO ŠUMARSKO DRUŠTVO PROMIŠLJA

ŠUMARSTVO HRVATSKE

Hrvatsko šumarsko društvo sljedeće godine proslavit će svoj sto sedamdeseti rođendan. Toliko dugo vremensko postojanje govori o snazi i tradiciji strukovnog okupljanja hrvatskih šumara, ali i o sposobnosti prilagodbe u svim proteklim razdobljima. Jesmo li danas dostojni svojih prethodnika koji su nam utrli stazu u cilju opstojnosti i razvoja struke? Djelujemo li prilagođeni današnjim uvjetima i značimo li u društvu i državi koliko sami mislimo da trebamo značiti? Imamo li kao što je izrekao Arhimed „oslonac i dovoljnu dugu polugu kojom možemo pomaknuti Zemlju“? Ako nemamo, zašto ih dosad nismo imali i možemo li stvoriti uvjete da to promijenimo i budemo aktivni dionik zbivanja u svojoj struci i društvu općenito?

Povijesne prilike uvjetovale su prevladavajući udjel državnih šuma u Hrvatskoj. Prema još uvijek važećoj Šumskogospodarskoj osnovi područja Republike Hrvatske (2006. – 2015.) taj udjel je 78 %, a sljedeće godine saznat ćemo koliko je povrat nacionaliziranih šuma utjecao na omjer državnih i privatnih šuma. Baš zbog značaja i veličine državnih šuma upravljanje i gospodarenje njima utječe na potrebu za školovanjem srednjoškolskog i visokoškolskog šumarskog kadra te njihovom zapošljavanju, kako u državnoj tvrtki Hrvatske šume, tako i kod privatnih licenciranih izvoditelja šumarskih usluga, na količinu i raspodjelu sirovine drvenoj industriji, te na opstanak i razvoj ruralnih sredina u kojima prevladavaju državne šume. Iz navedenoga vidljivo je kako državne šume najviše utječu na sve sastavnice sektora, od obrazovanja, zapošljavanja, proizvodnje, poslovanja do regionalnog razvoja. Ipak, sve šume su jednako važne bez obzira na vlasništvo, te o njima treba jednako odgovorno skrbiti za što je zadužena šumarska struka.

U posljednjem razdoblju kao predstavnici struke bili smo nezadovoljni odnosom prema šumarstvu, ponajprije u resornom ministarstvu koje je izgubilo i nazivnu povezanost sa šumarstvom. Dok je naše stajalište o potrebi postojanja riječi šumarstvo u nazivu ministarstva vezano za pokrivenost skoro polovica države sa šumama i šumskim zemljištima (47,5 %), očito je puno niži udio šumarstva u bruto domaćem proizvodu Republike Hrvatske (manji od 1 %) zakonodavcu i izvršnoj vlasti bio bitniji argument za brisanje šumarstva iz naziva (iako je bilo rečeno da se to dogodilo pogreškom i da će se prvom prilikom ispraviti). Takav stav pokazuje neprepoznavanje

značaja šume za cjelokupno društvo i šablonski način obračuna BDP-a. Isto tako, bili smo nezadovoljni i stavom prema pojmu općekorisnih funkcija šuma i plaćanju naknade za njih. Na sreću, ta je naknada, iako dva puta snižavana, opstala, a poznato je da nekakav oblik sufinanciranja šumarstva postoji i drugim državama Europe jer šumarstvo, posebice ono koje gospodari prirodnim šumama u dugim vremenskim ciklusima, ne može biti svrstano u klasičnu gospodarsku granu. To pogotovo vrijedi za negospodarske šume i šumska zemljišta, kakvih je u Hrvatskoj na krškom području oko milijun hektara, i gdje se bez sufinanciranja teško može ostvarivati zaštita šuma u cilju njihovih općekorisnih funkcija. Obzirom na ove činjenice, tražiti od državnoga trgovačkog društva da državi nosi dobit, u uvjetima kada svoj jedini proizvod, drvo, ne valorizira po tržišnim cijenama, u konačnici se mora odraziti na potrajnost gospodarenja šumom, kojom smo se do sada toliko ponosili. Nezadovoljni smo bili i atakom prema šumskom zemljištu uz znatne površine neiskorištenoga poljoprivrednog zemljišta, te državnom strategijom koja pokušava temeljiti razvoj nepotrebno šteteći šumi i šumskim zemljištima usprkos alternativnim prostorima. To se prvenstveno ogleda kroz zakonske propise vezane uz vodno gospodarstvo, cestogradnju, turizam, ali i zaštitu prirode. Slušajući glas struke prevladava opće nezadovoljstvo stanjem u sektoru, ali i u lokalnim zajednicama koje su nekada živjele u prihvatljivoj simbiozi sa šumama i šumarstvom te drvnom industrijom. Prevladava također stav da se žele promjene, naravno na bolje. Ima li šanse da se takve promjene i dogode? Promjene donosi politika, a iza nje stoje kapital i moć. Poklapaju li se naši strukovni interesi, koji bi trebali biti brana negativnom djelovanju ponajprije po šumu, a svakako i po šumare, s interesima stvaranja bogatstva koje je sve više neproporcionalno podijeljeno u korist bogate manjine?

Nažalost, postali smo država u kojoj živimo u izbornim ciklusima pa je realizacija dugoročnih strategija nemoguća jer svakim novim izborima život kreće iz početka kao da prije toga ništa nije valjalo. Oni koji dobiju priliku provoditi interese vladajućih često zaborave one s kojima surađuju na zajedničkom poslu i ne slušaju glas većine. Jednostavno imaju moć odlučivanja i ne mare za većinu dobronamjernih primjedbi i prijedloga u smislu poboljšanja stanja. Možemo li utjecati na stvaranje mehanizama koji će to spriječiti? Jedina Nacionalna šumarska politika i strategija iz 2003. godine već je dugo zaboravljena u ladicama, a nije napravljena nova koja ne bi dopuštala lutanja i čak pokušaje ozakonjenja još većeg prelijevanja državnih i privatnih šumskih resursa u privatne džepove. Dok su šume napuštanjem socijalističkog sustava pretvorene iz društvenih u državne, drvna industrija je odavno privatizirana i nalazi se u sasvim drukčijim okolnostima nego prije pretvorbe i privatizacije. Makroekonomski gledajući državi je stalo zaštititi svoje gospodarske grane, pa tako i drvnu industriju, ali to ne smije činiti na štetu svoje imovine, pogotovo one koju je zaštitila kao ustavnu kategoriju od općeg interesa. Isto tako, ne smije se privatne šumoposjede prepustiti divljem tržištu bez kontrole.

Naše poruke upućene budućim nositeljima vlasti, koji će svojim kreiranjem i djelovanjem utjecati i na naš sektor, su sljedeće:

1. Oformiti ministarstvo koje će okupiti poljoprivredu, šumarstvo, vodno gospodarstvo, zaštitu prirode i ruralni razvoj te sve navedeno formalizirati i u nazivu ministarstva.
2. Izraditi i provesti nacionalne strategije šumarstva i drvne industrije, ali i nacionalnu strategiju ruralnog razvoja kojom će se uskladiti raspolaganje poljoprivrednim i šumskim zemljištem.
3. Izraditi novi Zakon o šumama jer je zakon iz 2005. godine toliko puta noveliran da je promijenjeno više od polovine prvobitnih članaka. S novim zakonom uskladiti sve podzakonske akte te zakonske propise iz područja poljoprivrede, vodnoga gospodarstva, cestogradnje i zaštite prirode.
4. Donijeti Zakon o preradi i uporabi drva u cilju zaštite struke i razvoja drvne industrije, pogotovo većeg stupnja finalizacije. Tim zakonom ojačala bi se uloga i Hrvatske komore inženjera šumarstva i drvne tehnologije.
5. Gospodarenje šumama učiniti neovisnim od političkih i drugih interesa zbog zaštite šume kao općega ustavnog dobra za Republiku Hrvatsku. U tom smislu ne mijenjati Zakon o koncesijama koji propisuje sljedeće: „Koncesija se ne može dati na šumama i šumskom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske“. Primjeri susjednih država koje su šume dale u koncesiju nisu pozitivni. Također ne predviđati privatizaciju trgovačkog društva Hrvatske šume.
6. Odmah depolitizirati trgovačko društvo Hrvatske šume d.o.o. U njegovom budućem poslovanju kvalitetnije iskoristiti širi spektar djelatnosti kako bi se gospodarilo prostorom i šumskim dobrom, a ne samo sirovinom. Ako postoje javne ustanove kao HRT, koja tržištu pretpostavlja obrazovni i duhovni razvoj hrvatskih građana i Hrvatske vode, koje brinu o važnom strateškom resursu, vodi, onda i gospodarenje šumama ne smijemo prepustiti uvjetima gdje je stjecanje dobiti u prvom planu i samo po tome se mjeri sposobnost menadžera koji upravljaju trgovačkim društvom.
7. Napraviti decentralizirani sustav Hrvatskih šuma u kojem bi Direkcija imala ovlasti kontrolnih mehanizama praćenja poslovanja Podružnica koje bi imale samostalnost pri odlukama o investicijama (u okviru vlastitih financijskih sredstava), raspisivanjima natječaja, javnim nabavama i sl. Temeljem ostvarenih financijskih potencijala omogućiti Podružnicama sudjelovanje u projektima razvoja komunalne infrastrukture lokalnih samouprava na čijem je prostoru šuma.
8. Šumom treba gospodariti multidisciplinarno na održiv način koristeći sve potencijale prostora. Omogućiti stručnjacima kreativan rad s ovlastima i odgovornošću bitnim za unaprjeđenje sektora. Na svim razinama kadrove birati prema znanju i sposobnostima.

9. Izračunati visinu potrebne naknade za općekorisne funkcije šuma kojom bi se zadovoljile svi segmenti dosada uključeni u sufinanciranje iz ovih sredstava te isto ugraditi u novi Zakon o šumama. Šumarstvo treba aplicirati u fondovima EU za ruralni razvoj.
10. Usklađivanjem cijene drveta sa stanjem na tržištu napravili bi sustav transparentnim i potaknuli finalizaciju. Drvnoj industriji treba pomoći drugim gospodarskim mjerama jer se do sada pokazalo da samo jeftina sirovina nije rezultirala njezinim napretkom.
11. Podržati Novu strategiju EU za šume i sektor koja se temelji na šumama, posebice vezano za ruralni razvitak, jer su u takvim područjima i kod nas šume najzastupljenije i prilika su za ravnomjerniji razvitak Republike Hrvatske, odnosno opstanak ruralnih područja.

Stavovi Hrvatskoga šumarskog društva iskazivani su i ranije, ali rijetko su bili uvažavani. Za podsjetnik na ranije iznesene stavove dovoljno je posjetiti web stranicu www.sumari.hr i pročitati što piše pod „Aktualni stavovi HŠD“. Stavovi su iskazani i u zapisnicima sa sjednica Upravnog odbora te Skupštine Društva. Također, Hrvatsko šumarsko društvo svoje stavove iznosile je svaki drugi mjesec kroz Uvodnike Šumarskog lista što je dostupno u digitaliziranoj biblioteci časopisa pod naslovom Uvodnici, ali i u tiskanim izdanjima koji se dostavljaju svim šumarskim institucijama diljem Lijepe naše domovine.

Predsjednik HŠD-a

Oliver Vlanić, dipl. ing. šum.